

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

In Lvcaë Cap. 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

tur. Sed amplectitur perlibenter Calvinus, quicquid ad veterum Theologorum reprehensionem facere potuit.

IN LVCÆ CAP. 7.

47. *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.*

VARIA est huius loci interpretatio. Aliqui considerantes dilectionem Dei quatenus primæ iustificationis causa est, neque illam præcedens ut dispositio, neque consequens ut perfectio, sed formalis, quia infusio diuinæ gratiæ qua peccator formaliter iustificatur, est ipsa ex parte charitatis infusio; horum verborum sensum valde perplexum reddunt. Secundum illos enim hic est sensus: Dilectio ponitur causa remissionis peccatorum, quia quoad remissionem culpe, est causa perficiens (perfecte enim tollitur inimicitia ubi noua ponitur amicitia) & quoad remissionem pœnæ, est causa meritoria. Charitas enim hoc sensu (aiunt illi) operit multitudinem peccatorum. Sed quum hæc dilectio sit habitus à Deo infusus, Christus autem de illa dilectione loquutus sit quam hæc mulier exercuit, id est, de actuali; tota hæc speculatio à sensu literæ prorsus aliena videretur. Alij sic exponunt: *Remittuntur ei peccata multa: quoniam*, id est, idcirco dilexit multum, ut quadret parabola à Christo propositæ. Sic didacus Stella, de Græco aduerbio *ὄτι* non recte disputans. Rursum alij sic: *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit*, id est, quod hinc constat quia dilexit

Dilectio
quomodo
remiss.
peccato-
rum
causa.
1. Sen-
tentia.

2. Sen-
tentia.

3. Sen-
tentia.

K k 3 mul-

Dilectio-
nis ex
gratia
actus ad
remiss.
peccat.
disponit.

multum. vt dilectio multa signū & nota sit, non causa remissionis peccatorū. Omnes hi sensus ideo inuēti sunt, quia quū remissio peccatorū sit gratuita, durum videtur causam eius ponere in dilectione precedente. Sed remissioni peccatorum gratuita nihil repugnat, aliquos actus precedentes ponere, qui ad eam necessariō aut saltem ordinariē disponant, & causæ sint disponentes, non autem meritoria. Sicut ergo fides, spes veniæ, odium peccati, tota pœnitentia, sic & ipsa dilectio Dei, nondum vt habitus infusi, sed vt actus boni ex speciali Dei gratia profecti, disponunt hominem ad remissionem peccatorum, vt iuxta manifestas Scripturas docet Concil. Trid. sess. 6. cap. 6. Talis fuit Magdalena hoc loco dilectio: non qualis est in iustificatis, sed qualis est in pœnitentibus. Quod aliarū interpretationum, quæ sanè hæreticis fauent, authores imprimis aduertere debebant. Pœnitentis personam hîc agit Magdalena, & eius dilectionem laudat Christus, sicut cætera pœnitentiæ eius opera, quæ omnia ex magna dilectione profecta sunt, vt peccatrici pœnitentis opera, non vt iustificationis adeptæ fructus. Sic Patres omnes, qui hoc Euangelium tractant, exponunt: Gregorius homilia 31. in Euangelia, Ambros. libro 6. in Lucā, Augustinus homilia 23. ex homilijs 50, Bernardus in serm. de 4. modis orandi, vbi ait. *Rigans lachrymis pedes Christi, &c. ostendit quod omnino iam proposuerat in corde suo à peccato diinceps abstinere: & multo copiosius in serm. in festo B. Mariæ Magdalena,*

Patrum
consen-
sus.

Caluini
corru-
ptela.

Sed contra hos omnes Patres impudenter hoc loco Calvinus. *Mirum (inquit) est pluresque interpretes tam crasse hallucinatos esse, quasi hæc mulier veniam lachrymis, vnctione, & osculis pedum promerita sit.* Cauil-
lator

lator putidus pro eo quod interpretes dicunt, consecuta est, ait eos dicere, *promerita est*. Nemo vel veterum interpretum vel recentium, verbo *promerendi* usus est; aut, si usus est, aliter intellexit, quam consecutionem de facto. Sed probare Calvinus vult, nec meritum nec causam ullam subsecutæ remissionis fuisse, quæ hinc Magdalena præstitit. *Nam* (inquit) *argumentum quo utitur Christus, non à causa sed ab effectu sumptum est, quia & prius ordine est beneficium accipere, quàm habere gratiã, & causa mutui amoris hinc notatur gratuita remissio.* At contra Patres exposuerunt, argumentum Christi ab effectu non à causa sumptum esse: quia prius ordine est pœnitentiam agere, quàm remissionis beneficium à Deo accipere, & causa acceptæ remissionis hinc notatur multa dilectio, causa, inquam, non meritoria, sed ad eam disponens. Est quidem prius ordine beneficium accipere quàm *habere gratiam*, id est, gratias agere: sed illa quæ fecit hæc mulier, non erant de accepto beneficio gratiarum actio, aut mutui amoris, quem gratuita remissio excitauit, declaratio; sed ideo fiebāt, vt remitterentur peccata. *Quare fecit illa omnia* (ait Augustinus) *nisi vt sibi dimitterentur peccata? Et tu quoque plurimum dilige* (ait Ambrosius) *vt & tibi remittantur peccata. Incendit plenè peccati rubiginem* (ait Gregorius) *quia ardet validè per amoris ignem. Tanto namque amplius peccati rubigo consumitur, quanto peccatoris cor magno charitatis igne concrematur.* Sed & D. Bernardus. *Sine vlllo intervallo* (inquit) *coniunguntur & lachrymæ peccatoris, & misericordia saluatoris.* Quare ineptè & absurdè Calvinus, quicquid hinc Magdalena fecit, ad aptæ iam iustitiæ signa fuisse, & ad testandam suam gratitudinem exhibita affirmat.

Multo quoque ineptius & impudentius post

Kk 4 eum

Vbi supra.

Bezae de-
prauatio.

eum Beza. *Qui hoc loco (inquit) abutuntur ad euer-
tendam gratuitam ex sola fide iustificationem, non mo-
dò summam impudentiam sed etiam infantiam suam
patefaciunt. Qui sic, bone Beza? Negat enim (in-
quit) Christus hanc esse peccatricem, sicut iste Phariseus
temere iudicarat. Si hoc negat Christus, ergo n'en-
titus est Lucas, qui de ea dicit, Mulier peccatrix at-
tulit alabastrum unguenti. Nam Lucam eam sic
nominasse quia talis tunc erat, non quia talis
olim fuerat, contra Erasmum ipse Calvinus do-
cet. Erasmo placuit (ait Calvinus) tempus verbi plus-
quam præteritum, nequis putaret eam tunc adhuc fuisse
peccatricem. Sed à genuino sensu discessit. Voluit enim
notare Lucas qualis esset mulieris conditio, & quid de ea
omnes sentirent. Hæc contra Erasmum Calvinus:
qui, tametsi postea idem dicat quod hîc Beza,
pariter tamen cum illo errauit. Primum, quia
Lucas eam designat qualis tunc erat. Deinde,
quia Simon non ideo à Christo redarguitur,
quòd malè iudicasset illam esse peccatricem, sed
quòd peccatricis pœnitentiam non aduerteret:
nam hanc ob causam singulos nobilissimæ pœ-
nitentiæ actus sigillatim ei commemorat: & per
parabolam ostendit ideo illam tot dilectionis
signa ostendisse, quia plurimum se debere scie-
bat. Sic Augustinus loco citato: *Quare di-
lexit multum, nisi quia debebat multa?* Eandem quo-
que ob causam non contentus Christus remis-
sionem peccatorum illi conferre, dicens, *Remit-
tuntur tibi peccata tua*, siue in præsentis siue in præ-
terito illud verbum exponas, quod certè in
præsentis intelligebant qui illud audiebant;
(statim enim dicebant, *Quis est hic qui peccata
dimittit?*) adiecit præterea, *Quia dilexit mul-
tum*: vt intelligeret Phariseus hanc mulierem ex
hu-*

humili agnitione debitorum suorum, multaque propterea dilectione, peccatorum remissionem consecutam fuisse.

IN LVCAE CAP. 8.

50. *Noli timere, tantum crede, & salva erit.*

A BVT VNTVR hoc loco hæretici vt solam fidem à Christo exigì doceant ad salutem consequendam. *Excluduntur bis verbis* (ait Flaccus Illyricus contra Iudocum Tiletanum in Apologia cap. 6. pag. 157.) *omnes alie huius Archisynagoga cogitationes ac sollicitudines, & iubetur in sua precatone fidem constantem habere, quia fides sola suppliciter à Deo misericordiam implorens, omnia bona ab eo impetrat.* Respondet huic hæretico D. Tiletanus, ex P. 210. b. *ipsis hæretici verbis constare præter fidem, supplicem quoque & constantem orationem necessariam fuisse: ex quo statim conficitur, non solam fidem iustificare. Rectè hoc quidè, sed paulo plenius mox. Docemur hoc loco, ait Calvinus, non posse nos modum credendo excedere: quia nunquam centesimam diuinae bonitatis partem fides nostra quantumuis ampla capiet.* Hæc ille, vt doceat homines quantumcunque impios ex sola fide & apprehensione misericordiae diuinæ, absque vlla aut pœnitentiâ aut bonorum operum necessitate tum remissionem peccatorum tum vitam æternam consequi posse. Sed vtrique hæretico & alijs omnibus hoc loco pro sola saluante fide abutentibus, breuiter & efficaciter responderi potest: Si hic locus solam fidem iustificantem ac saluantem probaret, sequeretur non so-

Sola fides
non statuitur.